

Eduskunnan hallintovaliokunnelle

Viite

Lisäselvitys; vastaukset asiantuntijakuulemisessa esitettyihin kysymyksiin

Asia

Hallituksen esitys (122/2021 vp) eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Ulkoministeriö on koonnut vastaukset asiantuntijakuulemisessa esitettyihin kysymyksiin niiltä osin kuin niihin ei kuulemisessa vastattu.

Erityisasiantuntijoiden ja kasvuyrittäjien sijoittuminen Suomessa

Kasvuyrittäjät

Kasvuyrittäjien osalta tyypilliset hakijat, jotka saavat positiivisen lausunnot ovat

- Pääosin korkeakoulutettuja
- Työkokemusta (usein asiantuntijan tason tehtävistä)
- Liiketoiminnan taustalla teknologia tai skaalautuva liiketoimintamalli
- Toimialoja laidasta laitaan, mutta usein ICT, ohjelmisto, koulutus- ja terveysteknologian aloilta

Erityisasiantuntijat

Hallituksen esityksessä 122/2021 vp erityisasiantuntija -termiä käytetään laajasti ja sillä tarkoitetaan myös EU:n sinisen kortin saajia (ulkomaalaislain 81 §) ja niin sanotun ICT-lain (908/2017) mukaisia asiantuntijoita, mutta selvästi suurin osa termin alle menevistä henkilöistä on ulkomaalaislain 77 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia erityisosaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä työskenteleviä hakijoita. Heidän osaltaan ulkomaalaislain muotoilu on avoin eikä sitä erityisesti tarkenneta säännöksen esitöissä (HE 28/2003 vp). Säännöksen tulkinta perustuu siten paljolti vakiintuneeseen hallintokäytäntöön, jossa tärkeimpinä lähtökohtina on pidetty yli 3 000 euron bruttokuukausiansioita ja korkeakoulututkintoa. Sanotut vaatimukset eivät kuitenkaan suoraan perustu lakiin ja niistä voidaan ja tulee yksittäistapauksessa poiketa, jos hakija muutoin osoittaa täyttävänsä ulkomaalaislain 77 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiset edellytykset. Kaikissa tilanteissa täytyy olla kyse henkilöstä, joka tulee Suomeen työskentelemään erityisosaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä (highly skilled worker). Määritelmä on sillä tavoin laaja, että käytännössä hyvin monenlaisen yrityksen ja alan asiantuntijatyöntekijä voi täyttää sen, vaikka alla mainitut IT-alan osaajat korostuvat käytännössä.

Erityisasiantuntijoiden tarkemmista tehtävistä ei ole saatavilla varsinaisia tilastoja Maahanmuuttovirastosta. Hallituksen esityksessä erityisasiantuntijoista todetaan seuraavasti: ”Erityisasiantuntijat ovat henkilöitä, jotka tulevat Suomeen työskentelemään erityisosaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä. Erityisasiantuntijoita ovat esimerkiksi IT-alan erityisosaajat, korkeakoulututkinnon suorittaneet jonkin erityisalan osaajat tai muut korkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt, jotka tulevat erityistä ammattitaitoa vaativaan tehtävään.” Maahanmuuttoviraston käsityksen mukaan erityisasiantuntijat ovat useimmiten juuri IT-alan erityisosaajia eli tietotekniikan insinöörejä, ohjelmoijia, pelisuunnittelijoita ja vastaavia. IT-alan lisäksi erityisasiantuntijan lupia myönnetään muille teknisten alojen osaajille (kuten muiden alojen insinööreille). Myös ydinvoimaloihin ja kaivosteollisuuteen on tyypillisesti tullut ulkomaalaisia erityisasiantuntijoita. Joukossa on lisäksi esimerkiksi lääkäreitä.

Miten arvioidaan pitkäaikaisen viisumin (nykymuodossaan) lisäävän maahantuloa.

Esityksen ei arvioida ratkaisevasti yksin muuttavan Suomeen tulevien erityisasiantuntijoiden tai kasvuyrittäjien määrää eikä esityksellä yksinään ole ratkaisevan suurta merkitystä siihen, kuinka paljon Suomeen tulevien erityisasiantuntijoiden ja kasvuyrittäjien määrä nousisi nykyisestä. Sen sijaan on todennäköistä, että nopeutettu maahantulomenettely eli niin sanottu pikakaista yhdessä pitkäaikaisen viisumin käyttöönoton kanssa lisää sekä yritysten halua hyödyntää kansainvälistä rekrytointia että ulkomaisten potentiaalisten työnhakijoiden kiinnostusta tulla Suomeen töihin.

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Konsulipalvelut

KPA-01 Minna-Kaisa Liukko

Asiasanat KONSULIPALVELUT

Hoitaa KPA-01

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi

Laatija jakanut